

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Аспірантська практика

[07.149]

I семестр, 3 рік

Факультет міжнародних відносин
Кафедра історії ім. проф. М.П. Ковальського
Освітньо – наукова програма «Історія та археологія»
третього рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія
03 Гуманітарні науки

Викладач	Трофимович Володимир Васильович, доктор історичних наук, професор кафедри історії; Яремчук Віталій Петрович, доктор історичних наук, професор кафедри історії; Атаманенко Алла Євгенівна, доктор історичних наук, професор кафедри історії; Смирнов Андрій Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії; Марчук Володимир Станіславович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії; Атаманенко Віктор Борисович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії.
Кредити та кількість годин	4 ECTS; години: 116 год. самостійна робота, 4 год. консультації, залік
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Форма навчання	очна (денна), вечірня

I. Опис навчальної дисципліни.

Підготовка висококваліфікованих докторів філософії з історії передбачає закріплення набутих теоретичних знань та вдосконалення педагогічних компетентностей у процесі проходження аспірантської педагогічної практики безпосередньо в Національного університеті “Острозька академія” (далі — НаУОА) або в інших ЗВО.

У програмі педагогічної практики аспірантів висвітлено організаційно-методичні засади їхньої практичної професійної підготовки. Подано необхідні матеріали для навчально-методичного забезпечення практики аспірантів з метою опанування ними знаннями, вміннями та навичками.

Аспірантська практика є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з історії і має на меті набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача ЗВО.

Загальний обсяг педагогічної практики складає 120 годин (4 кредити). Терміни проходження практики та її програма визначені в індивідуальному плані аспіранта (але не пізніше 3 року навчання згідно з навчальним планом наукової спеціальності), затвердженій науковим керівником.

У процесі практики аспірантами оволодівають сучасними методами, формами та засобами навчання, формують на основі одержаних у ЗВО знань із базових історичних

дисциплін професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховують потребу систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Відпрацювання практичних умінь і навичок аспіранта здійснювати підготовку навчально-методичного забезпечення і проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи студентів відбувається безпосередньо під час проходження аспірантської практики.

Аспірантська практика проходить у межах професійно-орієнтованих дисциплін підготовки фахівців, що забезпечує кафедра історії. Вибір дисциплін, з яких відбуватиметься педагогічна практика, здійснюють заздалегідь відповідно до педагогічного навантаження працівників кафедри, як правило, з переліку дисциплін, які викладає науковий керівник, або в межах тематики дисертаційної роботи аспіранта.

Навчальна дисципліна тісно пов'язана з такими курсами: «Сучасні інформаційні технології в науковій діяльності», «Філософія науки», «Іноземна мова в науковій сфері».

II. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою аспірантської практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел і під час підготовки до занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальності 032 Історія та археологія.

Завданням є сформулювати у студентів:

загальні компетентності:

- здатність саморозвиватись і самовдосконалюватись протягом життя, відповідальність за навчання інших;
- соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень;
- уміння практично адмініструвати та використовувати Інтернет-технології для організації та забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності

фахові компетентності:

- здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти;
- здатність досліджувати ідеї, концепції, доктрини, теорії історії, розробляти й впроваджувати нові методології та принципи наукових досліджень в галузі історії;
- вміння застосовувати принципи та методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти;
- здатність розробляти та створювати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання, а також розв'язувати складні задачі в області історії;
- здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

III. Результати навчання.

В результаті проходження аспірантської практики в аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача ЗВО, необхідні для забезпечення провідних аспектів освітньої діяльності: навчальної, методичної, виховної й дослідницької роботи.

Програмні результати навчання:

- демонструвати знання специфіки розвитку історичного пізнання в конкретні історіографічні періоди, в тому числі й на сучасному етапі;
- ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команд;

- спілкуватись в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності.

IV. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність аспіранта-практиканта: планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять; проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі; проведення аналізу відвіданих занять; перевірка письмових робіт студентів; проведення консультацій для студентів; підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з предмету, що викладають.

Змістовий модуль 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта: ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у ЗВО (ознайомлення з освітньо-професійною програмою підготовки фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо); ознайомлення з кредитно-рейтинговою організацією курсу, що доручено викладати; ознайомлення зі змістом історичної освіти (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації); участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо; складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів.

Змістовий модуль 3. Виховна діяльність аспіранта-практиканта: ознайомлення з організацією виховної роботи у ЗВО; ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи ЗВО, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі; виконання обов'язків помічника куратора академічної групи; планування виховної роботи в академічній групі; відвідування та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти; підготовка і проведення одного виховного заходу; психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому; складання характеристики академічної групи.

Змістовий модуль 4. Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта: виконання індивідуальних дослідницьких завдань протягом педпрактики та складання відповідного звіту; участь у роботі методологічних семінарів кафедри.

VII. Рекомендована література

Нормативні документи:

1. Закон України про вищу освіту. Закон від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Доступний <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Роз'яснення МОН щодо деяких питань практичної реалізації положень нового Закону України «Про вищу освіту» : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article7art_icN247526620.
3. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг, дослідж. : аналіт. звіт / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт, політики» ; за заг. ред. Т.В. Фінікова, О.І. Шарова. – К. : Таксон, 2014. – 144с.
4. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проект). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/img/zstored/files/HE%20Reforms%20Strategy%2011_11_2014.pdf.
5. Положення про навчання студентів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 13

квітня 2011 року № 411 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/411-2011-%D0%BF>.

6. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті // Освіта України, 2001, №29.

Основна:

7. Аніловська Г.Я. Університетська освіта : навч. посіб. / Г.Я. Аніловська, Н.С. Марушко, Л.М. Томаневич. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : «Магнолія- 2006». – 2010. – 375с.

8. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. / Л.В. Артемова. – К. : Кондор, 2012. – 272с.

9. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання – 2-ге вид. / С. С. Вітвицька. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 384с.

10. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання – 2-ге вид. / С. С. Вітвицька. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 384с.

11. Войнола Р.Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. навч. посіб. / Р.Х. Войнола. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 140 с.

12. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А.І. Кузьмінський. – 2-ге вид. – К. : Знання, 2011. – 486 с.

13. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посіб. / За ред. В. І. Лозової. – 2-е вид., доп. і випр. – Харків : «ОВС», 2010. – 480 с.

14. Начасв В.М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / В.М. Начасв. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232с.

15. Підласий І.П. Практична педагогіка, або три технології: Підручник. – К.: Либідь, 2004. – 616 с.

16. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. – 320с.

17. Товканець Г.В. Університетська освіта. навчально-методичний посібник / Укладач: к.п.н. Товканець Г.В. – К.: Кондор, 2011. – 182 с.

18. Шмехтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб. / П.П. Шмехтун. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 224 с.

19. Філософія педагогічної майстерності : Зб. наук. праць./ Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України, Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського / Ред. кол.: Н.Г. Ничкало (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – 380 с.

20. Фрейде П. Педагогіка свободи: етика, демократія і громадянська мужність / П. Фрейде. – К.: ВД “Києво-Могилянська академія”, 2004. – 124 с.